

Građanska udruženja u austro-ugarskom priobalju i Zagrebu

Duga Mavrinac

Brojnost i raznolikost građanskih udruženja nastalih na prijelazu devetnaestog u dvadeseto stoljeće u austro-ugarskom priobalju i Zagrebu, nastaje kao rezultat niza društvenih i ekonomskih promjena započetih prijelazom u moderno doba. Uslijed zakonodavnih izmjena kojima Monarhija omogućuje slobodu udruživanja, novonastala građanska društva postaju iskaz društvene osviještenosti i aktivnog uključivanja građana u kreiranju novih oblika socijalizacije, (re)definiranju javnog prostora i slobodnog vremena. Prikazom analize arhivske građe i novinskih napisa predstaviti će se brojnost, tipologiju i ciljeve tih novonastalih urbanih fenomena pritom ukazujući na njihovo višestruko djelovanje. Primjerice, udruženja postaju prostor izražaja i aktivacije društvenog, ekonomskog i simboličkog kapitala srednje građanske klase, odgovor na slabo razvijenu ili nepostojeću socijalnu državu, kao i mjesto aproprijacije novih društvenih praksi i trendova nastalih u zapadnim krajevima Europe. Također, koristeći pojedine primjere biciklističkih i ženskih dobrotvornih udruženja, cilj rada je analiza njihovog djelovanja u promociji solidarnosti i suradnje koja nadilazi nacionalne, ideološke i političke granice. Pritom istraženi primjeri svjedoče o poroznosti procesa nacionalne demarkacije koja zahvaća današnje hrvatske prostore u Austro-Ugarskoj te višestrukosti značenja interkulturalnog dijaloga i praksi u multikulturalnim urbanim kontekstima.